

Hagas gård

Antikvarisk medverkan vid renovering av huvudbyggnaden, Hagas gård,
Arholma 17:1, Björkö-Arholma socken, Norrtälje kommun, Uppland

Lisa Sundström
Rapport 2011:37

STOCKHOLMS
LÄNS MUSEUM

Hagas gård

Antikvarisk medverkan vid renovering av huvudbyggnaden, Hagas gård,
Arholma 17:1, Björkö-Arholma socken, Norrtälje kommun, Uppland

Lisa Sundström
Rapport 2011:37

Samtliga foton av Lisa Sundström, bildnr: lp20110942-46.

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.stockholmslansmuseum.se

Sickla Industriväg 5B, 131 54 Nacka
Tel 08-586 194 00 Fax 08-32 32 72
Webb: stockholmslansmuseum.se

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2011

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder.....	6
Administrativa uppgifter	6
Byggnadshistorik med relevans för ärendet.....	6
Utförda åtgärder	6
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder.....	7

Sammanfattning av utförda åtgärder

Under 2011 har huvudbyggnaden på Hagas redargård renoverats. Åtgärderna har bestått i lagningar av stommen samt reparation av fasadpanel.

Arbetena har utförts med stöd av bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer förmedlat av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Administrativa uppgifter

Objekt: Hagas gård
Socken: Björk-Arholma socken
Kommun: Norrtälje kommun
Landskap: Uppland
Arbetshandlingar: -
Länsstyrelsens beslut: 434-10-14134
Byggherre/beställare: Hans-Olof Eriksson och Per-Henrik Sjöblom, Hagas gård
Entreprenörer: Bygg- och kulturteknik Ola Lundqvist
Antikvarisk kontrollant: Stockholms läns museum genom Lisa Sundström
Byggnadstid: Vår och sommar 2011
Antikvarisk slutbesiktning: 2011-09-02

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Hagas gård är sannolikt en av de äldre s k redargårdarna som uppfördes i Roslagen kring trakten av Björk-Arholma. Hagas redargård är uppförd omkring 1700-talets mitt. Under 1800-talet har byggnaden höjts med en våning, byggts till med en förstukvist samt inpanelats. Under 2010 lades tegeltaket om (se länsmuseets pm dnr: 2008:043).

Utförda åtgärder

Vid arbetena har timmerstommen lagats. Syllen på västfasaden norr om farstukvisten har ersatts helt. I övrigt har stommen lagats alternativ urrensats. Södra och östra fasadernas panel har nytillverkats i sin helhet. Norra och västra fasaderna har lagats och locklist kompletterats där den varit skadad. Ny locklistpanel har tillverkats med profilering lika befintliga lister. Vid spikning av locklister har spik återanvänts samt kompletterats med nytillverkad klippspik från Gysinge.

Vid arbetena noterades en generalskarv i stommen i östra fasadens mitt. Mellanbjälklaget visade spår på att detta höjts i samband med påbyggnaden av den andra våningen. Tidigare har bottenvåningen således haft en lägre takhöjd. Rörspisarnas höjd är anpassade till den nuvarande takhöjden och bör således vara utförda i samband med påbyggnaden av huset.

Vidare konstaterades att den tillbyggda farstukvisten, vars nuvarande panel tillkom omkring 1900-talets mitt, bevarar ursprunglig pärlspontpanel under den nuvarande panelen. Den ursprungliga stående panelen under fönsterna i nedre botten saknades dock. Vid fortsatta arbeten kan ett återställande av farstukvistens ursprungliga panel övervägas. Masoniten på entrédörren avlägsnades och framkom en spegeldörr i avsaknad av lister kring speglarna.

Fasaderna målades efter färdiga trälagningar med Falu Ljus rödfärg. (Målningsarbetena var vid slutbesiktningstillfället ej helt färdigställt å västra och norra fasaderna.)

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetena är mycket väl utförda och i enlighet med länsstyrelsens beslut.

Hagas redargård efter renovering. Fasad åt väst med tillbyggd farstukvist.

Hagas redargård efter renovering. Fasader åt söder och öster.

Hagas redargård. Södra fasaden.

Ett av husets panelbrädor hade inskriptionen AM 93.